

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Філософський факультет

Кафедра філософії, соціології та релігієзнавства

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ**

Освітньо-професійна програма

«Німецька мова і література»

перший (бакалаврський) рівень освіти

Галузь знань

01

Освіта / Педагогіка

Спеціальність

014 Середня освіта

(за предметними спеціальностями)

Спеціалізація

014.02 «Середня освіта (мова та література (німецька))»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “30” серпня 2019 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Історія української культури
Викладач (-і)	Геник Любов Ярославівна
Контактний телефон викладача	0972060281
Е-mail викладача	genyk-sas@ukr.net
Формат дисципліни	Лекції, практичні
Обсяг дисципліни	90 год., 3 кредити ЄКТС
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	502 ауд., гуманітарному корпус, вівторок, четвер
2. Анотація до курсу	
<p>Історія української культури – дисципліна, яка формує ідентичність і національну самоповагу, адже історія культури концентрує у собі такі взаємопов'язані речі, як національна мова, традиції та історична пам'ять. Вводячи студента у світ української культури з її основними науковими проблемами і дискурсами, автор намагається представити головні історичні віхи, викладає процес становлення усіх напрямів розвитку культури, простежити процес формування національно-культурних цінностей, поширення нових стилів мистецтва, констатовано зв'язок часів через збереження і розвиток культурних традицій у контексті сучасного культурологічного підходу до культури України як комплексної системи. Автор прагне розглядати історію української культури крізь призму трьох основних проблем: творення певного типу суспільства – умовно кажучи, певної цивілізації; системи спільних цінностей – матеріальних, духовних; та розвитку менталітету історичної людини тобто ідеології. Увагу приділено також з'ясуванню низки теоретичних питань щодо сутності культури, її структури, взаємозв'язку з економічними, політичними та іншими суспільними процесами, співвідношенню загальнолюдських та національних культурних цінностей, традиціям та новаціям у культурі тощо. Розглядаються й проблеми збереження національних культурних традицій в народному середовищі, що власне і зробило можливим українське культурне відродження і появу незалежної української держави у ХХ ст.</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Мета викладання дисципліни <i>«Історія української культури»</i> полягає в тому, щоб студенти досягли рівня свідомості старої вірменської цивілізації, в якій «вважається великою ганьбою і соромом для родини, якщо син або дочка не знають історії і культури свого народу».</p>	
4. Результати навчання (компетентності)	
<p>4.1 Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. - Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства. - Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. - Здатність навчатися та продовжувати навчання із значним ступенем автономності для оволодіння сучасними знаннями. - Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. 	

- Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

4.2 Результати навчання:

- вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями (в тому числі представниками інших культур) державною та/або іноземною мовами усно й письмово, використовуючи концептуальні наукові та практичні знання, когнітивні вміння та навички.
- ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати, критично аналізувати й інтерпретувати її та застосовувати дані.
- розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.
- співпрацювати з колегами, представниками інших культур та релігій, прибічниками різних політичних поглядів тощо.
- володіти знаннями про історію етногенезу українців; особливості ментальності українців; основні етапи розвитку української культури; складові української культури; складові культури тої чи іншої епохи та їх відмінності у різні історичні епохи;
- на основі теоретичних мистецтвознавчих, культурологічних, філософсько-естетичних знань аналізувати твори літератури, кіно, театру, образотворчого, декоративно-ужиткового й музичного мистецтва та їх особливості;
- розрізняти етногенез українців від етногенезу інших народів;
- розрізняти ментальність і світогляд українців та інших народів і враховувати їх у практичній діяльності вчителя іноземної мови;
- розрізняти художню і документальну літературу;
- відрізняти світові релігії за їх морально-етичними релігійними кодексами та вченням про ближнього та їх вплив на світогляд народів;
- виконувати різні форми практичних робіт (робити таблиці, схеми, словники, переклад основних понять, аналізувати твори музичного чи образотворчого мистецтва, кінофільми, предмети декоративно-ужиткового мистецтва);
- вміти правильно поводитися (за правилами міжнародного етикету), використовувати набуті знання для об'єктів і світової культури іноземною мовою.

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	20
семінарські заняття / практичні / лабораторні	10
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальності	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
I	014 Середня освіта	1	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання

<p>Наука і навчальна дисципліна історія української культури: предмет і завдання вивчення курсу, її витoki, типи та етапи розвитку.</p> <p>Етногенез українського народу.</p>	Лекція	<p>1. Культурологія: Навч. посіб. для студ. внз / Упоряд: О. І. Погорілий, М. А. Собуцький. – 2-е вид. – К.: Вид дiм “ Києво-Могилянська академія”, 2006. – 320с.</p>	2	5+56	4 міс.
<p>Ментальність українців.</p>	Лекція	<p>2. Матвеева Л. Л. Культурологія: курс лекцій: Навч. посіб. – К.: Либiдь, 2005. – 512с.</p>	2	10 б	4 міс.
<p>Історія культури первісного суспільства, давня культура України, кочові народи на території України та їх культура.</p>	Лекція	<p>3. Саннікова Л. П. Свята Мова Творця і Звичаї Народу: етнофеноменологія староукраїнської культури. – К.: Арага, 2005. – 776с. 236с. іл., 29 схем.</p>	2		4 міс.
<p>Культура ранніх державних утворень на території України.</p>	Лекція	<p>4. Чмихов М. О. та ін. Археологія та стародавня історія України: Курс лекцій. – К.: Либiдь, 1992. – 376с.</p> <p>5. Яковенко Наталія. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця ХІХ століття. – Київ: Критика, 2006. 584 с.</p>	2		4 міс.
<p>Художня культура і література та її класифікація</p>	Сам роб студ.	<p>6. Кишишин А. Г. Древнее святилище Каменная Могила. Опыт дешифровки протошумерского архива ХІІ - ІІІ тис. до н. э. Т.1. - К.: Аратта, 2001. - 872с.</p>	2		4 міс.
<p>Художня культура і література та її класифікація</p>	Сам роб студ.	<p>7. Кишишин А. Г. Протописьменность палеолита. Древнейшие написи Каменной Могилы и их западноевропейские аналоги / Особенности развития верхнего палеолита Восточной Европы. - СПб. - 1999.</p>	2	56 + 56	4 міс.
<p>Художня культура і література та її класифікація</p>	Сам роб студ.	<p>8. Геник Л. Я. Теорія мистецтва. Метод. посібник. Івано-Франківськ, 2016.</p> <p>9. Архітектура: Короткий словник-довідник / А. П. Мардер, М. Ю. Євреїнов, О. А. Пламєницька та ін.; Заг. ред. А. П. Мардера. – К.: Будiвельник, 1995. – 335с.</p> <p>10. Безклубенко С.</p>	2		4 міс.

		Д. Мистецтво: терміни і поняття: енциклопедичне видання: у 2-х т./Сергій Безклубенко. – К.: Інституту культурології Аадемії мистецтв України. Т.1. А–Л. – 2008. – 239с.; Т.2. М–Я. – 2010. – 255с.	4		4 міс.
		11. Булучевский Ю. С., Фомин В. С. Краткий музыкальный словарь для учащихся. - 9-е изд., доп. - Л.: Музыка, 1988. - 344с.	2		4 міс.
		12. Климентюк Т. М., Проскурняков В. І., Ковальчук Х. І. Ілюстрований словник архітектурних термінів / Т. М. Климентюк, В. І. Проскурняков, Х. І. Ковальчук. – Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2010. – 180с.		2	
		13. Лесин В.М. Літературознавчі терміни. - К.: Радянська школа, 1985. – 252с.			
	Сем. зан.	14. Фролова К.П. Цікаве літературознавство. К.: Освіта, 1991. 192с. (С.132-190).			
Історія розвитку культури за часів Середньовіччя в Київській Русі та Галицько-Волинській державі	Сем. зан.	15. Schneider A. A history of western art. – Melbourne-Oxford: Brown & Benchmark Publishers, 1994. – 512p.	2	5	4 міс.
Українська культура польсько-литовської доби XIV-XVII ст. Епоха Відродження. Українська культура доби бароко і Просвітництва (друга половина XVII-XVIII ст.ст.). Козацьке бароко.	Лекції	16. Пальм Н. Д. Історія української культури : навчальний посібник / Н. Д. Пальм, Т. Є. Гетало. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2013. – 296 с.	4	5	4 міс.
		17. Передерій І.Г. Історія української культури: навч. посіб. для студентів усіх напрямів підготовки денної та заочної форм навчання / І.Г.Передерій, О.В.Гевікова, А.В.Нарадько; за ред. І.Г.Передерій. – Полтава: ПолтНТУ, 2015. – 274 с.	4		
Українська культура XIX ст. Формування національної самосвідомості.	Сем. зан.	18. 4.Кордон М. В. Українська та заруб. культура: Підр.. 3-те вид.. – Київ: Центр	4	5	4 міс.
Культура і побут населення України.	Сам. роб. оформл. таблиці.		2	30б	4 міс.

<p>Світогляд українців</p> <p>Українська культура ХХ-ХХІ ст.ст. Сучасна українська культура в контексті європейської цивілізації.</p> <p>Українська культура на переході століть: кінець ХІХ – поч. ХХ ст.</p> <p>Знання словника</p> <p>Залік</p>	<p>лекція</p> <p>сем. занят</p> <p>У вигляді тестування</p> <p>письмові тести</p>	<p>учбової літератури, 2010. – 584 с.</p> <p>19. Плачинда С. Міфи давньої України. К., 2015.</p> <p>20. Калакура Я.С. Українська культура: цивілізаційний вимір / Я. Калакура, О.Рафальський, М.Юрій. – К.: ІПіЕНД ім. І.Ф.Кураса НАН України, 2015. – 496 с.</p> <p>21. Nateman, David S. Introduction to Art. – New York, 1994. – 344р.</p> <p>22. Борисевич Л. В., Соловей А. М. ТЕОРІЯ КУЛЬТУРИ: словник понять та термінів. – Івано-Франківськ, 2012. – 50с.</p> <p>23. Генік Л. Я. Теорія мистецтва. – Івано-Франківськ, 2016. – 86с.</p> <p>24. Климова Л. В. Художня культура. Підруч. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 160с.</p>	<p>2</p> <p>2</p> <p>2</p> <p>2</p>	<p>5</p> <p>5</p> <p>15 б</p> <p>20 б</p>	<p>1 міс.</p> <p>4 міс.</p> <p>4 міс.</p>
<p>6. Система</p> <p>Загальна система оцінювання курсу</p>		<p>Оцінювання курсу</p> <p>Із максимальних 100 балів загального оцінювання предмету, які може набрати студент у ході засвоєння дисципліни максимум 50 балів відводиться на роботу на семінарських заняттях (максимум 25 балів), або написання контрольної роботи (максимум 10 балів), або тести (на знання культурологічних термінів) – максимум 15 балів, захист презентацій або переклад обраної студентами теми (30 балів). «Решта» 30 балів – це залікове тестування складене на основі, передусім, лекційних занять (20б), сам ост роб студ. 5+5; 10; 5+5 .</p>			
<p>Вимоги до письмової роботи</p>		<p>Напередодні письмової (контрольної) роботи (подається 5 запитань) студенти отримують заготовки на самостійну роботу – уміщується глосарій, Окремі завдання із пропонованих потрапляють студентам під час написання письмової роботи. Крім конкретних питань-тестів пропонуються також одне запитання на мислення розлоге.</p>			
<p>Семінарські заняття</p>		<p>Семінарські заняття покликані утвердити у студентів конкретні знання з дисципліни, розвивати вміння аналізувати мистецький об'єкт, виставу або музичний твір, публічних виступів, умінню проводити дискусії на актуальні теми з історії української культури, займати чітку громадянську позицію</p>			
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>		<p>Для допуску до підсумкового контролю (заліку) студент мусить захистити тему вибрану для перекладу (твір або таблицю) з обраної теми на відмінну/добру/задовільну оцінку – мінімум 10 б балів; отримати мінімальний задовільний бал за колоквіум – мінімум 5 балів, отримати мінімальний задовільний бал за написання контрольної роботи – мінімум 5</p>			

балів, а також засвоїти матеріали семінарських занять – мінімум 10 балів. Мінімальний сумарний бал для допуску до підсумкового контролю з дисципліни – 25 балів.

7. Політика курсу

Політика курсу «Історія української культури» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. Студенти, що слухають дисципліну зобов'язані відпрацювати заняття / невиконаний обсяг робіт (переписати контрольну роботу, написати реферат або перекласти розповідь про об'єкт, написати колоквиум у письмовій формі). У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові повторно виконати необхідний вид роботи.

8. Рекомендована література

1. Абрамович С. Д. Церковне мистецтво. - Навч. посібник. – К.: Кондор, 2005.– 206с.
2. Антонович Є. А., Захарчук-Чугай Р. В., Станкевич М. Є. Декоративно - прикладне мистецтво.– Львів: Світ, 1992.– 272с.
3. Архітектура: Короткий словник-довідник / А. П. Мардер, М. Ю. Євреїнов, О. А. Пламєницька та ін.; Заг. ред. А. П. Мардера. – К.: Будівельник, 1995. – 335с.
4. Безклубенко С. Д. Мистецтво: терміни і поняття: енциклопедичне видання: у 2-х т./ Сергій Безклубенко. – К.: Інституту культурології Академії мистецтв України. Т.1. А–Л. – 2008. – 239с.; Т.2. М–Я. – 2010. – 255с.
5. Європейська та українська культура в нарисах: Навч. посіб. / За ред. І. З. Цехмістро, В. І. Штанько, В. С. Старовойт та ін. – К., 2003.
6. 2. Задорожний В., Кундрат Ю. Курс історії української культури (IX – початок XXI ст.): Навч. посіб. для студентів -україністів. – Ужгород, 2009.
7. 3. Історія світової та української культури: Підруч. для студ. вищ. навч. закл. / В. А. Греченко, І. В. Чорний, В. А. Кушнерук, В. А. Режко. – К., 2010.
8. 4. Історія української культури / Під заг. ред. І. Крип'якевича. – К., 1991 – 1993.
9. 5. Історія української культури: Зб. матеріалів і документів / Упоряд. Б. І. Білик, Ю. А. Горбань, Я. С. Калакура та ін. – К., 2000.
10. 6. Історія української та зарубіжної культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / С. М. Клапчук, В. Ф. Остафійчук, Б. І. Білик. – К., 2002.
11. 7. Кашуба М. В. Історія української культури: Курс лекцій. – Л., 2011.
12. Климова Л. В. Художня культура. Підруч. – К.: Літера ЛТД, 2009. – 160с.
9. Культура і побут населення України: Навч. посіб. / Під ред. В. І. Наулко, Л. Ф. Артюх. – К., 1993.
10. Культура українського народу: Навч. посіб. / В. М. Русанівський, Г. Д. Вервес, М. В. Гончаренко. – К., 1994.
11. Культурологія: історія і теорія світової культури ХХ ст.: Навч. посіб. / Під ред. Л. І. Кормича, В. В. Багацького. – Х., 2003.
13. Лесин В.М. Літературознавчі терміни. - К.: Радянська школа, 1985. – 252с.
12. Марченко М. І. Історія української культури. З найдавніших часів до середини XVII ст. – К., 1961.
14. Матвеева Л. Л. Культурологія: курс лекцій: Навч. посіб. – К.: Либідь, 2005. – 512с.
13. Попович М. В. Нарис історії культури України. – К., 1998.
14. Українська культура: Лекції / За ред. Д. Антоновича. – К., 1993.
15. Фареній І. А. Історія української культури з найдавніших часів до кінця XVIII століття: Короткий курс лекцій для студентів заочної форми навчання. – Черкаси, 2012. – 155 с.
16. Шейко В. М., Білоцерківський В. Я. Історія української культури: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К., 2011.
17. Шейко В. М., Тишевська Л. Г. Історія української культури : Навч. посіб. – К., 2006.
15. Schneider A. A history of western art. – Melbourne-Oxford: Brown & Benchmark Publishers, 1994. – 512p.

Викладач Генік Любов Ярославівна